

Manual, lathund, instruktion eller guide?

Att välja rätt ambitionsnivå för stödmaterial om smartphones

När man tar fram stödmaterial för en smartphone är det bra att först bestämma vad materialet ska hjälpa till med. Olika benämningar signalerar olika omfattning. En manual behöver inte vara det självklara valet när det egentligen handlar om ett eller några få tydligt avgränsade handgrepp.

Begreppen – från kort stöd till heltäckande material

Begrepp	Omfattning	Vad det signalerar
Checklista	Mycket liten	Punkter att kontrollera eller genomföra. Förklarar inte nödvändigtvis hur.
Lathund	Mycket liten	Kort stöd och påminnelse. Passar när man vill kunna slå upp vanliga handgrepp snabbt.
Instruktion	Avgränsad	Visar hur en bestämd uppgift utförs, gärna steg för steg och med bilder.
Snabbguide	Liten	Tar upp det viktigaste för att komma igång eller klara några vanliga moment.
Guide	Liten–medelstor	En pedagogisk genomgång med både instruktioner, förklaringar och exempel.
Bruksanvisning	Ganska stor	Beskriver hur en produkt eller funktion används på ett korrekt och praktiskt sätt.
Manual	Stor	Systematisk och i regel omfattande dokumentation som försöker täcka en produkt eller funktion brett.
Beskrivning	Varierande	Förklarar främst vad något är eller hur det fungerar, snarare än exakt vad användaren ska göra.

En praktisk ambitionstrappa

Checklista → Lathund → Instruktion → Snabbguide → Guide → Bruksanvisning → Manual

Beskrivning ligger egentligen lite vid sidan av trappan. En beskrivning berättar vad något är eller hur det fungerar. En instruktion talar i stället om vad man ska göra.

Tre användbara nivåer för smartphone-stöd

Lathund

För kortfattat stöd kring flera vanliga handgrepp. Den ska vara lätt att ha bredvid telefonen och snabb att hitta i.

Exempel: Lathund – vanliga handgrepp på smartphone.

Instruktion

För en tydligt avgränsad uppgift. Steg 1, 2, 3 och så vidare, gärna kompletterat med skärmbilder eller enkla illustrationer.

Exempel: Så här delar du ett foto från din smartphone.

Guide

När man vill lära sig ett område lite mer sammanhängande. En guide kan samla flera instruktioner och samtidigt förklara vad funktionerna används till.

Exempel: Guide till bilder och bilddelning på smartphone.

Varför inte kalla allt för manual?

Ordet manual ger lätt intrycket att materialet är fullständigt och täcker hela ämnet. För en modern smartphone kan ett sådant material snabbt bli mycket omfattande. Dessutom förändras appar och operativsystem fort, vilket gör stora dokument svårare att hålla aktuella.

Små, avgränsade instruktioner och lathundar är däremot enklare att använda, uppdatera och komplettera. Man kan bygga upp en samling efter hand utan att varje dokument behöver förklara allt från början.

En enkel tumregel

- Ett enskilt handgrepp eller en bestämd uppgift → Instruktion
- Flera korta handgrepp som man vill kunna slå upp → Lathund
- Ett område som ska läras ut lite mer sammanhängande → Guide
- En bred och systematisk genomgång av nästan allt → Manual

Exempel på en möjlig samling

I stället för en enda stor "manual för telefonen" kan materialet delas upp i fristående delar, exempelvis:

- Instruktion – ansluta till ett trådlöst nätverk
- Instruktion – ta och skicka ett foto
- Instruktion – installera en app

- Lathund – vanliga symboler och handgrepp
- Lathund – de viktigaste inställningarna
- Guide – bilder, album och bilddelning

Dokumentet är avsett som ett redigerbart underlag. Illustrationer och skärmbilder kan läggas till där de gör störst nytta.